

Kapitola IV – Inovace, konkurenceschopnost

Kapitola s obdobným názvem (pořadí pojmů bylo obrácené – „Konkurenceschopnost a inovace“) byla i v loňské analýze VaV 2005. V roce 2005 došlo k dlouho požadovanému těsnějšímu propojení výzkumu, vývoje a inovací. Vláda usnesením ze dne 7. července 2005 č. 851 schválila Národní inovační politiku České republiky na roky 2005–2010, jejíž návrh připravila Rada pro výzkum a vývoj. Zpráva o postupném plnění opatření této politiky je kapitolou VIII této analýzy.

Kapitola má čtyři části:

- IV.1 o podpoře inovací v Česku. V této části byly využity podklady Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), které ze svých programů podporuje inovace, a výsledky šetření o inovacích, které provedl Český statistický úřad (ČSÚ)
- IV.2 o hlavních výsledcích mezinárodního srovnání inovační výkonnosti dle European Innovation Scoreboard 2005 (EIS 2005)
- IV.3 o hlavních výsledcích srovnání konkurenceschopnosti dle Světového ekonomického fóra (WEF)
- IV.4 o hlavních výsledcích srovnání konkurenceschopnosti dle švýcarského institutu IMD

Z části IV.1 lze usoudit, že podpora inovací v Česku i při přísných omezeních vyplývajících z ochrany hospodářské soutěže podle zásad EU zřejmě roste. Růst podpory je do jisté míry ovlivněn změnou metodiky šetření Českého statistického úřadu o inovacích. Na základě řady jiných, nepřímých informací o národních programech podpory a o podpoře ze zdrojů EU lze s vysokou pravděpodobností konstatovat, že podpora inovací v Česku se skutečně zvyšuje.

Část IV.2, která uvádí aktuální data z Evropského inovačního zpravodaje 2005, však již pro Česko není příliš příznivá. Část IV.2 uvádí hodnoty ukazatelů ve třech skupinách vstupů do inovačních procesů (lidské zdroje, finanční zdroje, inovační aktivity podniků) a ve dvou skupinách výstupů (dopady realizace inovací, duševní vlastnictví). U více než poloviny ukazatelů ve skupinách vstupů vykazuje Česko nižší hodnoty než průměr zemí EU-15 snížený o 20 %. Pouze u jediného ukazatele vstupů, a to u podílu mládeže se středoškolským vzděláním, dosahuje Česko hodnoty vyšší než průměr zemí EU-15 zvýšený o 20 %. Relativně příznivá je situace u první skupiny výstupů inovačních procesů. Z pěti ukazatelů je pouze jeden ukazatel Česka nižší než snížený průměr zemí EU-15 (podíl exportu high-tech na celkovém exportu). Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu se střední a špičkovou úrovní technologií je v Česku vyšší než průměr EU-15 zvýšený o 20 %. Nejhorší je úroveň Česka ve druhé skupině ukazatelů výstupů, tj. u ukazatelů duševního vlastnictví (patenty a jiné formy ochrany duševního vlastnictví). Všechny ukazatele jsou nižší než průměr EU-15 snížený o 20 %, některé ukazatele jsou dokonce o řád nižší.

Jedním z cílů inovačních zpravodajů vydávaných každoročně Evropskou komisí je poskytnout odpovědným místům v členských zemích objektivní informace pro návrhy a úpravy jejich inovačních politik. Inovační zpravodaj 2004 byl využit pro návrh Národní inovační politiky ČR na léta 2005–2010.

Zvýšení konkurenceschopnosti Česka bude procesem, který potrvá řadu let. Potvrzují to části IV.3 a IV.4, které uvádějí hlavní výsledky srovnání konkurenceschopnosti dle Světového ekonomického fóra (WEF) a dle švýcarského Institutu pro rozvoj managementu (IMD). Dle hodnocení WEF bylo Česko v pěti hodnocených letech (2001–2005) vždy v druhé polovině čtvrté desítky hodnocených zemí (nejlepší pořadí v roce 2002 – 36. místo; nejhorší v roce 2004 – 40. místo). Dle hodnocení IMD, které má jinou metodiku než hodnocení WEF, se pohybuje pořadí od nejhoršího v roce 2004 (43. místo) po nejlepší v roce 2006 (31. místo).

IV.1 Podpora inovací v Česku

IV.1.1 Podpora inovací z programů Ministerstva průmyslu a obchodu

Nejvýznamnějším nástrojem MPO na podporu rozvoje inovačního prostředí a růstu inovační aktivity podnikatelského sektoru je od května 2004 Operační program průmysl a podnikání (OPPP), který je vyhlášen na období let 2004–2006. Zdrojem podpory poskytované z OPPP jsou finanční prostředky Strukturálních fondů EU – konkrétně Evropského fondu regionálního rozvoje (75 %) a prostředky státního rozpočtu (25%). V rámci tohoto programu je z pohledu komplexního chápání inovačního procesu kromě samotného rozvoje inovační infrastruktury a inovace výrobků, technologií a služeb podporována také aktivita začínajících podnikatelů a podniků s kratší historií, zakládání odvětvových sdružení na regionální i nadregionální úrovni a rozvoj poradenských služeb. Hlavním nástrojem podpory jsou dotace a zvýhodněné či bezúročné úvěry.

K 1. 10. 2006 bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo uzavřena úvěrová smlouva na realizaci 2 364 projektů (z celkového počtu 4 626 doručených žádostí) s celkovou výší podpory dosahující téměř 7,4 mld. Kč, což představuje téměř 80 % celkové alokace na období 2004–2006. Ke stejnému datu byla proplacena podpora v objemu přes 2,4 mld. Kč na realizaci 1 451 projektů. Příčinou zaostávání objemu realizovaných plateb za objemem prostředků, na které bylo vydáno rozhodnutí (uzavřena smlouva), je proplácení prostředků ex post, tj. po úspěšném ukončení projektu, resp. jeho dílčí fáze.

Tab. IV.1.1 Přehled stavu žádostí dle programů OPPP 2004 – 2006 (stav k 1. 10. 2006)

Program	Doručeno		Schváleno		Rozhodnuto / nasmlouváno		Proplaceno na účty konečných uživatelů		Alokace 2004–2006 (mil. Kč)
	Počet	Objem (mil. Kč)	Počet	Objem (mil. Kč)	Počet	Objem (mil. Kč)	Počet	Objem (mil. Kč)	
1.1 PROSPERITA	70	3 836,5	31	1 653,8	28	1 348,2	3	16,0	1 582,0
1.2 REALITY	228	4 961,4	73	1 392,3	51	1 013,9	11	105,8	2 558,4
1.3 ŠKOLICÍ STŘEDISKA	106	514,0	44	202,4	36	138,9	3	4,8	309,0
1.4 KLASTRY	85	351,8	38	73,8	29	66,3	3	2,2	255,9
2.1 MARKETING	666	329,7	348	195,5	319	178,9	55	22,0	284,3
2.1 ROZVOJ	504		109	726,8	109	726,8	92	617,7	1 053,9
2.1 ROZVOJ II	243	824,2	112	386,8	104	366,6	34	112,7	
2.1 KREDIT	1 290	2 794,5	827	1 727,6	793	1 639,0	596	1 140,4	938,1
2.1 START	891	396,8	785	350,9	773	345,7	626	269,5	238,8
2.2 INOVACE	218	3 730,9	64	1 049,5	64	1 043,6	19	98,8	1 368,4
2.2 INOVACE II	113	1 291,5	0	0	0	0	0	0	
2.3 OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE	165	1 890,6	46	570,8	35	406,0	5	47,9	465,7
2.3 ÚSPORY ENERGIE	47	189,8	26	101,5	23	97,6	4	6,3	199,0
Celkem dotace a úvěry	4 626	24 751,9	2 503	8 431,6	2 364	7 371,2	1 451	2 444,0	9 253,3

Zdroj: Informační systém operačního programu (ISOP) MPO

Nejtěsnější vazbu na podporu rozvoje inovačního prostředí a inovačních aktivit podnikatelského sektoru mají v OPPP následující programy podpory (podrobnosti viz <http://www.mpo/podpora-podnikani/oppp/>):

PROSPERITA

Program PROSPERITA je zaměřen na podporu rozvoje infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace. Hlavní náplní tohoto programu je podpora zakládání a fungování

podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků a center pro transfer technologií. Od vyhlášení programu do 11. 10. 2006 bylo předloženo 70 návrhů projektů, ve kterých v roli předkladatelů figurovaly nejen jednotlivé podniky, ale i vysoké školy a vědeckovýzkumné instituce, kraje a obce. K 11.10.2006 byla 28 projektům přiznána podpora v celkové hodnotě 1 348,2 mil. Kč.

INOVACE (INOVACE II)

Program INOVACE je orientován na podporu zavádění inovací výrobků, technologií a služeb. Jeho cílem je podpořit inovační aktivitu českých podniků a zvýšit jejich konkurenceschopnost na světových trzích. V programu INOVACE I byla z celkového počtu 218 podaných žádostí přiznána dotace 64 projektům v celkové hodnotě přibližně 1 043,4 mil. Kč. Uvedené údaje dokládají velký zájem podnikatelské veřejnosti o program směřující k realizaci výsledků výzkumu a vývoje do praxe. V únoru 2006 byl vyhlášen navazující program INOVACE II, do kterého podalo žádost 113 podnikatelů. Do 11. 10. 2006 doporučila hodnotitelská komise program INOVACE II ke schválení 47 projektů s celkovou výší dotace 574,9 mil. Kč.

KLASTRY

Cílem podpory poskytované v rámci programu KLASTRY je stimulace subjektů inovačního procesu k zakládání a rozvoji odvětvových sdružení na regionální i nadregionální úrovni. Tento program je rozdělen na podporu aktivit spojených s vyhledáváním potenciálních klastrů a na podporu zakládání a rozvoje těchto odvětvových sdružení. Z 56 předložených žádostí k 11. 10. 2006 byla udělena dotace 29 projektům v celkové hodnotě téměř 66,3 mil. Kč.

Tab. IV.1.2 Výdaje na inovace v letech 2001, 2003 a 2005 v podnikatelském sektoru (mil. Kč, běžné ceny)

	2001	2003	2005
Celkem	48041	46740	115 316
Hlavní odvětvové sekce			
• Těžba nerostných surovin	188	179	353
• Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	1 437	3 281	18 787
• Služby celkem	14 252	11 954	36 051
• Zpracovatelský průmysl	32 158	31 937	60 125
• z toho:			
○ výroba elektrických a optických přístrojů	5 136	7 971	9 581
○ výroba strojů a zařízení	4 607	2 839	6 476
○ výroba dopravních prostředků	4 097	3 843	12 272

Pramen: ČSÚ, 9605-04 Technické inovace v ČR za rok 2002–2003; ČSÚ, Inovace v ČR za rok 2005

Metodický komentář (srovnatelnost): Údaje za rok 2005 nejsou plně srovnatelné s předchozími roky, neboť v souladu s novou revizí Oslo manuálu byla v šetření TI2005 rozšířena cílová skupina podniků (např. o sektor stavebnictví, hotelové služby, maloobchod a další).

Celková podpora inovací v roce 2003 klesla ve srovnání s podporou v roce 2001. K poklesu došlo ve všech hodnocených sektorech s výjimkou sektoru výroby a rozvodu elektřiny, plynu a služeb. K poklesu došlo s výjimkou výroby elektrických a optických přístrojů i v dalších dvou oborech zpracovatelského průmyslu. Lze si jen přát, aby dvou až třináásobné zvýšení výdajů na inovace v roce 2005 ve srovnání s rokem 2003 nebylo způsobeno jen rozšířením skupiny sledovaných oborů.

Tab. IV.1.3 Náklady na inovace v letech 2001, 2003 a 2005 v podnicích dle počtu zaměstnanců (mil. Kč, běžné ceny)

Počet zaměstnanců	2001	2003	2005
-------------------	------	------	------

	(mil. Kč)	(%)	(mil. Kč)	(%)	(mil. Kč)	(%)
0–49	3 470	10,7	3 541	11,0	12 038	10,4
50–249	6 315	19,5	5 086	15,9	30 327	26,3
250 a více	22 604	69,8	23 424	73,1	72 592	63,3

Pramen: ČSÚ, 9605-04 Technické inovace v ČR za rok 2002–2003; Inovace v ČR za rok 2005

Metodický komentář (srovnatelnost): Srovnatelná jsou pouze % vyjádření ze stejných důvodů jako u tab. IV.1.2

Je potěšitelné, že došlo k relativně významnému růstu podílu nákladů na inovace u středních podniků s počtem zaměstnanců 50 až 249 (z 15,9 % na 26,3 %).

Tab. IV.1.4 Počty ekonomických subjektů, které získaly v letech 2003–2005 finanční podporu na provádění inovací v členění dle poskytovatelů

	vláda	místní úřady	EU, strukturální fondy	EU, 5. a 6. rámcový program VaV
Česko celkem	1145	275	474	324
zpracovatelský průmysl	584	113	265	146
služby	399	145	141	157
ostatní ^{a)}	162	17	68	21
Podle počtu zaměstnanců v ekonomických subjektech				
0–49	501	154	242	156
50–249	441	105	186	124
250 a více	203	16	46	44

Pramen: ČSÚ, Inovace v ČR za rok 2005

Metodický komentář: ^{a)} Zahrnuje subjekty spadající do OKEČ: stavebnictví (F), těžba nerostných surovin (C) a výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (E).

V Česku v letech 2003–2005 získalo podporu 2 219 podniků, z toho více než jedna třetina podniků (36 %) získalo podporu z EU. V podnicích služeb činí podíl podniků podpořených EU 74,5 %. Podpora, a to jak tuzemská, tak i z zdrojů EU, směřovala v souladu s principy poskytování veřejné podpory především do malých a středních podniků.

IV.2 Evropský inovační zpravodaj (European Innovation Scoreboard)

Zpravodaj každoročně vydává Evropská komise. Zpravodaj a jeho metodika byly připraveny na základě požadavku Evropské rady vyjádřeného na jarním zasedání v roce 2000 v Lisabonu. Má přispět k tzv. otevřené metodě koordinace národních politik v rámci EU. Evropský inovační zpravodaj je účinným nástrojem pro benchmarking inovačních politik.

Metodika se postupně upravuje. V roce 2005 byl Evropský inovační zpravodaj zcela revidován ve spolupráci se Společným výzkumným centrem EU – JRC 1. Počet skupin ukazatelů se zvýšil ze 4 na 5 při základním tematickém členění na vstupy a výstupy inovačního procesu a pro účely hodnocení bylo modifikováno a použito 26 ukazatelů (v roce 2004 to bylo 22 ukazatelů a v roce 2003 se hodnotilo pomocí 28 ukazatelů). Byly hodnoceny členské země EU-25, Bulharsko, Rumunsko a Turecko, země asociované, USA a Japonsko. Hodnocení bylo provedeno pro jednotlivé ukazatele, jejich trendy, hodnocen byl i souhrnný inovační index a jeho trendy.

V následující tabulce je uvedeno pět skupin ukazatelů, 26 jednotlivých ukazatelů použitých pro hodnocení za rok 2005 a jejich primární zdroje dat. V porovnání s Evropským inovačním zpravodajem pro rok 2004 je použito 9 nových ukazatelů.

Tab. IV.2.1 Ukazatele hodnocení

VSTUP – Hybné síly inovací		
1.1	Absolventi přírodovědných a technických oborů (na 1000 obyvatel ve věku 20–29 let)	Eurostat
1.2	Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním (na 100 obyvatel ve věku 25–64 let)	Eurostat, OECD
1.3 nový ukazatel	Širokopásmová komunikační síť /broadband/ (počet linek na 100 obyvatel)	Eurostat
1.4	Zapojení do celoživotního vzdělávání (na 100 obyvatel ve věku 25–64 let)	Eurostat
1.5 nový ukazatel	Mládež se středoškolským vzděláním (% populace ve věku 20–24 let s úplným nebo nižším středním vzděláním)	Eurostat
VSTUP – Tvorba poznatků		
2.1	Veřejné výdaje na VaV (% HDP)	Eurostat, OECD
2.2	Výdaje podnikové sféry na VaV (% HDP)	Eurostat, OECD
2.3 nový ukazatel	VaV v oblasti středních a špičkových úrovní technologií (% výdajů na VaV ve zpracovatelském průmyslu)	Eurostat, OECD
2.4 nový ukazatel	Podíl podniků jako příjemců veřejné finanční podpory inovací (%)	Eurostat (CIS)
2.5 nový ukazatel	Podíl výdajů na vysokoškolský VaV financovaných podnikatelským sektorem (% z celkových výdajů na VaV na vysokých školách)	Eurostat, OECD
VSTUP – Inovace a podnikání		
3.1	MSP s vlastními inovacemi (% z celkového počtu MSP)	Eurostat (CIS)
3.ě	MSP se spoluprací na inovacích (% z celkového počtu MSP)	Eurostat (CIS)
3.3	Výdaje na inovace (% celkových výdajů na inovace za všechny podniky z celkového obrátu všech podniků)	Eurostat (CIS)
3.4	Investice rizikového kapitálu do raných fází podnikání (% HDP)	Eurostat
3.5	Výdaje na IKT (% HDP)	Eurostat
3.6	MSP s netechnickými inovacemi (% z celkového počtu MSP)	Eurostat (CIS)
VÝSTUP – Realizace inovací		
4.1	Zaměstnanost v high-tech službách (% celkové pracovní síly)	Eurostat
4.2 nový ukazatel	Podíl exportu produktů high-tech na celkovém exportu (% , v hodnotovém vyjádření)	Eurostat
4.3	Prodej nových produktů z hlediska trhu (% z celkového obrátu všech podniků)	Eurostat (CIS)
4.4	Prodej nových produktů z hlediska firmy (% z celkového obrátu všech podniků)	Eurostat (CIS)
4.5	Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu se střední a špičkovou úrovní technologií (% celkové pracovní síly)	Eurostat
VÝSTUP – duševní vlastnictví		
5.1	Přihlášky patentů u EPO (počet/mil. obyv.)	Eurostat
5.2	Udělené patenty u USPTO (počet/mil. obyv.)	Eurostat
5.3 nový ukazatel	Triády patentů (počet/mil. obyv.)	Eurostat, OECD
5.4 nový ukazatel	Nové ochranné známky Společenství (počet/mil. obyv.)	OHIM
5.5 nový ukazatel	Nové průmyslové vzory Společenství (počet/mil. obyv.)	OHIM

Hodnoty většiny ukazatelů byly za roky 2003 a 2004. U některých zemí nebyly k dispozici všechny ukazatele.

Cílem není stanovit pořadí zemí, ale hledat příčiny úspěchů i zaostávání a cesty pro uplatnění nejlepších postupů při respektování specifik jednotlivých zemí.

Tab. IV.2.2 Hybné síly inovací

	EU 15 (EU 25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	JP
Absolventi přírodovědných a technických (V&T) oborů ^{a)}	13,1 (12,2)	17,4	12,5	22,2	6,4	7,3	8,2	-	21,0	6,4	4,8	8,3	8,7	10,9	13,2
Obyvatelstvo s VŠ vzděláním ^{b)}	23,1 (21,9)	34,2	32,9	23,9	24,9	27,5	18,3	20,5	29,2	12,3	16,7	12,8	19,0	38,4	37,4
Celoživotní vzdělávání ^{c)}	10,7 (9,9)	24,6	27,6	7,8	7,4	16,5	12,0	3,9	21,3	6,3	4,6	4,8	17,9	-	-
Širokopásmová komunikační síť (broadband) ^{d)}	7,6 (6,5)	11,0	15,6	8,2	6,7	14,7	8,7	0,2	7,4	0,7	2,2	0,4	3,8	11,2	12,7
Mládež se středoškolským vzděláním ^{e)}	73,8 (76,7)	84,6	76,1	79,8	72,8	74,5	85,3	81,9	76,4	90,9	83,4	91,3	89,7	-	-

Tučné písmo: o více než 20 % lepší než průměr EU-15

Kursiva: o více než 20 % horší než průměr EU-15

a) Podíl absolventů přírodovědných a technických studijních programů na vysokých školách na celkovém počtu obyvatelstva ve věkové kategorii 20–29 let (%).

b) Podíl osob s vysokoškolským vzděláním na celkovém počtu obyvatelstva ve věkové kategorii 25–64 let (%).

c) Podíl osob, kteří se v posledních čtyřech týdnech před termínem průzkumu zúčastnili nějaké aktivity celoživotního vzdělávání na celkovém počtu obyvatelstva ve věkové skupině 25–64 let (%).

d) Podíl osob využívajících broadband linky na celkovém počtu obyvatelstva (%).

e) Podíl osob se středoškolským vzděláním na celkovém počtu obyvatelstva ve věkové skupině 20–24 let (%).

V oblasti inovačních hybných sil (v podstatě lidských zdrojů) vykazuje ze zemí EU Finsko 4 ukazatele s hodnotou o více než 20 % vyšší než průměr EU-15, Dánsko a Spojené království 3 ukazatele a Nizozemsko a Slovinsko 2 ukazatele.

Nejvíce absolventů přírodovědných a technických studijních programů vykazuje Francie (22,2 %) těsně ji následuje Spojené království (21,0 %). Více než 30 % obyvatel s vysokoškolským vzděláním ve věkové kategorii 25 až 64 let mají USA (38,4 %). Nejvyšší podíl osob zapojených do celoživotního vzdělávání vykazuje Dánsko (27,6 %) a Finsko (24,6 %). První pozici v hodnocení počtu osob se středoškolským vzděláním ve věkové skupině 20–24 let zaujímá Slovensko (91,3 %) následované těsně Českem (90,9 %) a Slovinskem (89,7%).

Nejvyšší penetraci broadband linek vykazuje Dánsko a Nizozemsko následované Japonskem, USA a Finskem. Výrazně zde zaostávají nové členské země EU (včetně Česka).

Ze čtyř sledovaných nových členských zemí EU vykazuje nadprůměrnou hodnotu (o 20 % vyšší než je průměr EU) jen Slovinsko u ukazatelů celoživotního vzdělávání a dosaženého středoškolského vzdělání mládeže a dále Česko u ukazatele dosaženého středoškolského vzdělání mládeže.

Nejvíce ukazatelů s úrovní nižší o více než 20 % průměru EU-15 vykazuje Slovensko, Česko a Maďarsko (shodně 4 ukazatele).

Tab. IV.2.3 Tvorba poznatků

	EU 15 (EU 25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	JP
Veřejné výdaje na VaV (% HDP)	0,70 (0,69)	1,03	0,80	0,81	0,77	0,75	0,70	0,41	0,68	0,50	0,62	0,26	0,63	0,86	0,89

	EU 15 (EU 25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	
Výdaje podnikové sféry na VaV (% HDP)	1,30 (1,26)	2,45	1,84	1,34	1,75	1,01	1,42	0,20	1,30	0,77	0,36	0,31	0,90	1,91	2,65
VaV v oblastech středních a špičkových úrovní technol. ^{f)}	89,2 (-)	88,1	86,7	87,2	93,5	85,2	82,9	-	91,1	85,4	87,8	68,6	85,0	90,6	86,8
Podíl podniků jako příjemců veřejné finanční podpory inovací ^{g)}	n/a (n/a)	18,7	3,2	10,3	12,1	14,7	19,2	8,9	3,8	3,7	7,3	1,8	4,1	-	-
Podíl výdajů na vysokoškolský VaV financovaný podnikatelským sektorem ^{h)}	6,6 (6,6)	5,8	2,7	2,9	12,5	6,8	4,1	6,9	5,6	1,0	10,6	0,3	9,6	4,5	2,7

Tučné písmo: o více než 20 % lepší než průměr EU-15

Kursiva: o více než 20 % horší než průměr EU-15

f) % výdajů na tento VaV ve zpracovatelském průmyslu

g) % z celkového počtu podniků – inovujících i neinovujících (na základě CIS)

h) % z celkových výdajů na VaV na vysokých školách

Pouze Finsko, USA a Japonsko vykazují ve financování VaV jak z veřejných zdrojů tak ze soukromých zdrojů hodnoty o více než 20 % vyšší než je průměr EU, Dánsko a Německo pak ve financování VaV ze soukromých zdrojů. Německo, Maďarsko a Slovinsko dále výrazně převyšují průměr EU v podílu výdajů na vysokoškolský výzkum financovaný podnikatelským sektorem.

Bez výraznějších odchylek od průměru EU (s výjimkou Slovenska) se pohybují hodnoty ukazatele týkajícího se podílu výdajů na VaV v oblasti středních a špičkových technologií ve zpracovatelském průmyslu. Porovnání vybraných zemí k průměru EU nelze provést u podílu podniků jako příjemců veřejné finanční podpory inovací (údaj není k dispozici).

Nejvíce ukazatelů s úrovní nižší o více než 20 % průměru EU-15 vykazuje Slovensko (4 ukazatele) a Česko (3 ukazatele).

Tab. IV.2.4 Inovace a podnikání

	EU 15 EU (25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	JP
MSP ⁱ⁾ s vlastními inovacemi ^{j)}	(n/a)	23,8	25,9	29,2	43,4	18,0	44,7	17,5	22,4	23,3	13,2	15,7	14,9	-	-
MSP se spoluprací na inovacích ^{j)}	(n/a)	18,6	16,6	9,3	9,2	8,0	13,2	6,3	7,2	5,3	32,9	3,8	8,8	-	-
Výdaje na inovace ^{k)}	(n/a)	2,50	2,15	2,53	2,50	0,79	-	2,08	1,61	0,92	0,30	2,40	0,92	-	-
Investice rizikového kapitálu do raných fází podnikání (% HDP)	0,025 (-)	0,065	0,063	0,029	0,021	0,027	0,013	0,008	0,038	0,001	0,002	0,002	-	0,072	-
Výdaje na IKT (% HDP)	6,3 (6,4)	7,1	6,7	6,0	6,2	7,5	6,4	5,1	7,9	7,1	7,1	6,0	5,2	7,8	8,0
MSP s netechnickými inovacemi ^{l)}	(n/a)	47,0	26,0	23,0	65,0	38,0	58,0	59,0	-	40,1	29,3	10,1	50,8	-	-

Tučné písmo: o více než 20 % lepší než průměr EU-15

Kursiva: o více než 20 % horší než průměr EU-15

i) MSP – malé a střední podniky.

j) Podíly MSP příslušné kategorie na celkovém počtu MSP ve zpracovatelském průmyslu a ve službách (%).

k) Celkové výdaje na inovace v procentech celkového obrátu za všechny podniky ve zpracovatelském průmyslu a ve službách.

l) Podíl MSP s netechnickými inovacemi na celkovém počtu MSP (%).

S výjimkou investic rizikového kapitálu a výdajů na IKT všechna data pocházejí ze třetího šetření o inovacích CIS 3 (Community Innovation Survey–3), které dokončila Evropská komise v roce 2003. Údaje byly publikovány v New Cronos/Science and technology. Problémem je, že v EIS pro rok 2005 nejsou u ukazatelů na bázi CIS 3 uváděny průměry za EU, což neumožňuje z tohoto hlediska porovnat vybrané země.

Nejvyšší podíl MSP s vlastními inovacemi vykazuje Rakousko a Německo, v případě MSP se spoluprací na inovacích je to překvapivě Maďarsko následované s velkým odstupem Finskem a Dánskem. Mezi země s nejvyššími výdaji na inovace (Francie, Německo, Finsko) se rovněž překvapivě zařadilo Slovensko a Řecko. V případě ukazatele MSP s netechnickými inovacemi je na první pozici Německo následované Řeckem a Rakouskem, výrazně zde naopak zaostává Slovensko.

Překvapující je, že Nizozemsko, které je v nejrůznějších hodnoceních konkurenceschopnosti řazeno na přední místa ve světě, vykazuje ve srovnání s jinými zeměmi spíše podprůměrnou úroveň inovačních aktivit a zejména nákladů na inovace ve zpracovatelském průmyslu a ve službách.

Česko vykazuje většinou hodnoty blízké průměru. Nad úroveň průměru EU se nachází u výdajů na IKT. Naopak nejnižší hodnotu ze všech uvedených zemí vykazuje v investicích rizikového kapitálu do raných fází podnikání. Více než průměr EU investují takto rizikový kapitál USA, Finsko, Dánsko a Spojené království.

Tab. IV.2.5 Realizace inovací

	EU 15 EU (25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	JP
Zaměstnanost ve službách se špičkovou úrovní technol. ^{m)}	3,49 (3,19)	4,68	4,50	4,07	3,32	3,72	3,32	1,75	4,40	3,18	3,14	2,54	2,67	-	-
Podíl exportu high-tech produktů na celkovém exportu ⁿ⁾	17,2 (17,8)	20,8	13,4	20,4	14,7	18,8	15,3	7,4	21,0	12,3	21,7	3,4	5,8	26,9	22,7
Prodej nových produktů z hlediska trhu ^{o)}	(n/a)	5,1	5,9	5,8	4,5	3,8	7,6	2,9	1,7	1,4	0,8	10,9	3,5	-	-
Prodej nových produktů z hlediska firmy ^{p)}	(n/a)	16,4	25,6	11,9	23,3	2,5	10,6	8,9	16,7	5,9	2,0	2,8	3,4	-	-
Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu se střední a špičkovou úrovní technologií ^{q)}	7,10 (6,60)	6,85	6,12	6,50	11,04	4,06	6,21	1,99	6,27	8,71	8,27	8,00	8,94	4,89	7,40

Tučné písmo: o více než 20 % lepší než průměr EU-15

Kursiva: o více než 20 % horší než průměr EU-15

m) Podíl na celkové zaměstnanosti ve službách (%).

n) Podíl hodnoty exportu příslušné kategorie na celkové hodnotě exportu v národní měně a běžných cenách (%).

o) Podíl prodeje nových produktů (novost z hlediska trhu jako celku) na celkovém obratu všech podniků ve zpracovatelském průmyslu a službách (%).

p) Podíl prodeje nových produktů (novost z hlediska firmy) na celkovém obratu všech podniků ve zpracovatelském průmyslu a službách (%).

q) Podíl na celkové zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu (%).

Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu se střední a špičkovou úrovní technologií o více než 20 % vyšší než je průměr EU mají Německo (11,04 %), Slovensko (8,94) a Česko (8,71 %). Zaměstnanost ve službách se špičkovou úrovní technologií o více než 20 % vyšší než je průměr EU mají Finsko (4,68 %), Dánsko a Spojené království.

Nad průměrem EU o více než 20 % jsou v exportu high-tech produktů USA (26,9 %). Japonsko (22,7 %), Maďarsko (21,7 %), Spojené království a Finsko. Česko (12,3 %) je ve

skupině zemí s podílem horším o více než 20 % oproti průměru EU; nejnižší hodnotu v tomto srovnání vykazuje Slovensko.

V prodeji tržních novinek produktů zaujímá vedoucí postavení Slovensko (10,9 %). V prodeji firemních novinek je nejlepší Dánsko (25,6 %) Překvapivě mezi země s nejhorsšími výsledky o obou těchto ukazatelů patří Nizozemsko.

Tab. IV.2.6 Duševní vlastnictví

	EU 15 (EU 25)	FI	DK	FR	DE	NL	AT	GR	UK	CZ	HU	SK	SI	US	JP
Příhlášky patentů u EPO ^{r)}	158,5 (133,6)	310,9	214,8	147,2	301,0	278,9	174,8	8,1	128,7	10,9	18,3	4,3	32,8	154,5	166,7
Udělené patenty u USPTO ^{s)}	71,3 (59,9)	158,6	83,8	68,1	137,2	86,6	65,4	1,9	64,5	3,9	4,9	1,9	8,4	301,4	273,9
Triády patentů ^{t)}	36,3 (22,3)	94,5	47,6	36,1	70,3	53,8	34,2	0,6	30,0	0,9	3,3	0,8	4,0	53,6	92,6
Nové ochranné známky Společenství ^{u)}	100,9 (87,2)	82,7	139,9	73,1	116,6	127,8	158,8	24,9	105,8	27,1	11,4	3,0	38,6	32,0	11,1
Nové průmyslové vzory Společenství ^{v)}	98,9 (84,0)	91,7	199,1	69,8	147,1	125,9	143,6	1,1	65,8	10,5	9,3	5,9	24,6	12,4	15,1

Tučné písmo: o více než 20 % lepší než průměr EU-15

Kursiva: o více než 20 % horší než průměr EU-15

r) Příhlášky patentů (počet/mil. obyv.).

s) Udělené patenty (počet/mil. obyv.).

t) Triády patentů – přihlášky patentů u EPO, u Japonského patentového úřadu a udělené patenty u USPTO (počet/mil. obyv.)

u) Počet/mil. obyv.

v) Počet/mil. obyv.

V oblasti duševního vlastnictví o více než 20 % lepší výsledky než průměr EU vykazuje ve všech 5 ukazatelích Nizozemsko a Německo, následované Dánskem (4 ukazatele) a Finskem (3 ukazatele). Finsko však dosahuje u ukazatele patentů vůbec nejvyšších hodnot ze všech sledovaných zemí (s výjimkou udělených patentů u USPTO, kde vedoucí pozici zaujímají USA a Japonsko).

Česko a další nové členské země EU zaostávají ve všech ukazatelích výrazně o více než 20 % za průměrem EU, obdobně je na tom Řecko. Nejvýraznější, více než řádové, je zaostávání ve všech kategoriích patentů.

IV.3 Konkurenceschopnost podle Global Competitiveness Report pro Světové ekonomické forum

Zpracovává se od roku 1979 pro každoroční zasedání Světového ekonomického fóra. Na zpracování posledního vydání The Global Competitiveness Report 2005–2006 publikovaného v tištěné podobě v létě 2006 se podílelo 122 institucí z celého světa. Partnerskou organizací za Česko je CMC Graduate School of Business v Čelákovcích. Hodnoceno bylo 117 zemí. Metodika se postupně vyvíjí, vzhledem k postupující ekonomické globalizaci a tím vyvolané potřebě komplexnějších analýz, uvádí publikace pro každou hodnocenou zemi kromě tradičních *indexů růstu konkurenceschopnosti* (Growth Competitiveness Index – GCI) i *globální index konkurenceschopnosti* (Global Competitiveness Index – Global CI) s podstatně složitější strukturou.

Konkurenceschopnost je hodnocena celkem několika desítkami kritérii, podíl anketních dotazů je relativně vysoký.

Index růstu konkurenceschopnosti (GCI) je počítán ze tří dílčích indexů: úroveň veřejných institucí, makroekonomická úroveň a technologická úroveň ekonomiky.

Dílčí index úrovně veřejných institucí zahrnuje 2 subindexy: právní prostředí – 4 kritéria (4 anketní dotazy), korupce – 3 kritéria (3 anketní dotazy).

Dílčí index makroekonomické úrovně sestává ze dvou subindexů: makroekonomická stabilita – 8 kritérií (2 anketní dotazy, 6 kvantitativních ukazatelů), účelnost veřejných výdajů – 1 kritérium (1 anketní dotaz); do dílčího indexu makroekonomické úrovně je dále zahrnut investiční rating země.

Dílčí index technologické úrovně je složen ze tří subindexů: inovace – 6 kritérií (4 anketní dotazy, 2 kvantitativní údaje); informační a komunikační technologie (ICT) – 10 kritérií (5 anketních dotazů, 5 kvantitativních údajů); transfer technologií – 2 kritéria (2 anketní dotazy). Technologická úroveň je tedy hodnocena celkem 18 kritérii.

Země jsou rozděleny do dvou skupin: skupina „hlavních inovátorů“ (core innovators), vykazujících více než 15 patentů udělených Úřadem pro patenty a ochranné známky USA (USPTO) na 1 milion obyvatel v roce 2003 a „ostatní země“ (kam patří i Česko), které inovují hlavně prostřednictvím importovaných inovací spojených často se zahraničními investicemi. Technologický index se pro každou z uvedených dvou skupin počítá mírně odlišným způsobem.

Globální index konkurenceschopnosti (Global CI) je konstruován na základě 9 tzv. „pilířů“: (1) instituce, (2) infrastruktura, (3) makroekonomika, (4) zdraví a primární vzdělávání, (5) vyšší vzdělávání, (6) výkonnost trhu, (7) technologická připravenost, (8) produkční vyspělost a (9) inovace. Relativní význam pilířů pro zvyšování konkurenceschopnosti závisí na stupni rozvinutosti země, pilíře 1–4 hrají hlavní roli v méně rozvinutých ekonomikách, pilíře 5–7 ovlivňují významně konkurenceschopnost ekonomik založených převážně na výkonnosti a konečně pilíře 8 a 9 jsou zásadní pro růst konkurenceschopnosti ekonomik založených na inovacích.

V budoucích letech převládne hodnocení konkurenceschopnosti zemí podle globálního indexu konkurenceschopnosti, hodnocení podle indexu růstu konkurenceschopnosti zůstane po určitou dobu zachováno jako paralelní.

Podrobnosti o metodice a detailní data lze nalézt v původní publikaci: A. Lopez-Carlos (Editor), K. Schwab, M.E. Porter, The Global Competitiveness Report 2005–2006, World Economic Forum, 2006. Některé informace jsou volně přístupné i na adrese www.weforum.org.

Tab. IV.3.1 Index růstu konkurenceschopnosti (GCI) – 2001 až 2005 (pořadí v souboru 117 zemí v roce 2005¹)

	2001	2002	2003	2004	2005
Finsko	1	1	1	1	1
Dánsko	14	4	4	5	4
Francie	20	28	26	27	30
Německo	17	14	13	13	15
Nizozemsko	8	13	12	12	11
Rakousko	18	18	17	17	21
Řecko	36	31	35	37	46
Spojené království	12	11	15	11	13
Česko	37	36	39	40	38
Maďarsko	28	29	33	39	39
Polsko	41	50	45	60	51
Slovensko	40	46	43	43	41
Slovinsko	31	26	31	33	32
	2001	2002	2003	2004	2005
USA	2	2	2	2	2
Japonsko	21	16	11	9	12

1) V předchozích letech byl počet hodnocených zemí nižší: 102 zemí v roce 2003, 104 zemí v roce 2004.

V celém hodnoceném období je na 1. místě Finsko s vysokými hodnotami všech komponent indexu růstu konkurenceschopnosti. Stabilmě druhá pozice USA je dosahována světově nejvyšší technologickou úrovní, v ostatních ohledech – úroveň veřejných institucí a zejména stabilita makroekonomického prostředí – je pozice USA podstatně slabší. U většiny sledovaných zemí nedochází k významnějším změnám. Zastavilo se postupné zlepšování Japonska.

Hodnocení Česka se výrazněji nemění, nepokračuje tendence mírného poklesu pozorovatelná v letech 2002–2004.

Ze sledovaných zemí, které se v roce 2004 staly členy EU, bylo na tom v roce 2005 nejlépe Slovinsko (32. místo), Česko (38. místo) a Maďarsko (39. místo). Určitý pokles indexu růstu konkurenceschopnosti, který byl po vstupu do EU s výjimkou Slovenska pozorován u všech sledovaných nových členských zemí (nejvíce u Polska – o 15 míst v roce 2004), se zastavil a došlo k mírnému zlepšení (nejvíce u Polska – o 9 míst).

Tab. IV.3.2 Index růstu konkurenceschopnosti (GCI) a indexy dílčí v roce 2005 (pořadí v souboru 117 zemí)

	GCI	Veřejné instituce	Makro-ekonomika	Technologie
Finsko	1	5	4	2
Dánsko	4	2	3	5
Francie	30	20	27	24
Německo	15	8	28	16
Nizozemsko	11	16	10	11
Rakousko	21	11	22	21
Řecko	46	43	51	37
Spojené království	13	12	18	17
Česko	38	48	46	22
Maďarsko	39	34	63	30
Polsko	51	64	53	39
Slovensko	41	45	49	34
Slovinsko	32	35	35	32
USA	2	18	23	1
Japonsko	12	14	42	8

Souhrnný index GCI je složen ze tří indexů dílčích: „veřejné instituce“, „makroekonomika“ a „technologie“. Dílčí indexy mají různou váhu, u vyspělých zemí má nejvyšší váhu technologický dílčí index.

V první desítky zemí se ze zemí EU ve všech třech dílčích indexech v roce 2005 umístilo pouze Finsko a Dánsko. Lepší celkové umístění Finska je dáno vyšší vahou technologického dílčího indexu.

Poměrně vyrovnané hodnocení dle tří dílčích indexů vykazuje Francie, dále Nizozemsko, Spojené království, Rakousko a Slovinsko. Naopak velké rozdíly vykazují s výjimkou Slovinska všechny sledované nové členské země EU. Velmi rozdílné dílčí indexy vykazuje i USA a Japonsko. USA, které jsou podle souhrnného indexu na druhém místě a podle indexu technologií na místě prvním, u makroekonomického indexu zauímají až 23. místo (Japonsko dokonce až 42. místo).

U indexu technologií má velkou váhu ukazatel výše zahraničních investic. Ty jsou v Česku stále relativně vysoké a jejich zásluhou je Česko u dílčího indexu technologií na 22. místě. Dalším důvodem pro dobrou pozici Česka je i vysoká vybavenost informačními

a komunikačními technologiemi. U indexu technologií si dlouhodobě vedoucí pozici udržují USA následovány Finskem.

Podle indexu veřejných institucí jsou ze sledovaných zemí v první desítce Dánsko, Finsko a Německo. Zastavil se prudký pokles pozice Polska (v roce 2004 až 80. místo). U tohoto ukazatele má velkou váhu anketní hodnocení korupce v dané zemi a nezávislost justice na politických vlivech.

Podle makroekonomického indexu je z hodnocených zemí nejlepší Dánsko (3.) následované Finskem (4.). V první desítce zemí je ještě Nizozemsko (10.) a Spojené království. Nejhorší ze sledovaných zemí je Maďarsko (63.). U tohoto indexu mají nejvyšší váhu „tvrdá“ statistická data dokumentující míru makroekonomické stability (např. rozpočtový deficit, míra úspor, inflace).

Tab. IV.3.3 Index technologií a jeho tři subindexy v roce 2005 (pořadí v souboru 117 zemí)

	Technologie (celkem)	Inovace	ICT	Transfer technologií
Finsko	2	2	5	-
Dánsko	5	10	1	-
Francie	24	20	22	-
Německo	16	9	20	-
Nizozemsko	11	17	7	-
Rakousko	21	21	18	-
Řecko	37	24	38	35
Spojené království	17	16	15	-
Česko	22	39	31	2
Maďarsko	30	36	35	8
Polsko	39	31	43	24
Slovensko	34	46	36	9
Slovinsko	32	23	27	54
USA	1	1	3	-
Japonsko	8	5	17	-

Index technologií je hodnocen třemi ukazateli: inovace, informační a komunikační technologie (ICT) a transfer technologií. Index technologií má vyšší váhu (0,5) pro stanovení souhrnného indexu růstu konkurenceschopnosti (tabulka IV.3.4) v případě tzv. „hlavních inovátorů“ (core innovators), tj. zemí s více než 15 registrovanými US patenty na 1 milion obyvatel. Pro ostatní země má tento index nižší váhu (0,33).

Ukazatel inovací je ze tří čtvrtin dán počtem registrovaných US patentů na 1 milion obyvatel a podílem mladé populace zapsané v terciárním vzdělávání. První pozici zaujímají USA, v první desítce sledovaných zemí se dále umístily Finsko (2.), Japonsko (5.), Německo (9.) a Dánsko (10.). Nejhorší ve sledované skupině je Slovensko (46.), z nových členských zemí EU se nejlépe umístilo Slovinsko (23.).

Ukazatel informačních a komunikačních technologií je ze tří čtvrtin dán vybaveností mobilními telefony, osobními počítači a přístupem na internet. Ze sledovaných zemí je nejlepší Dánsko (1. místo ze 117 zemí), v první desítce zemí jsou dále Finsko (5.) a USA (3.). Nejhuře je hodnoceno Polsko (43.). Česko zaujímá 31. místem relativně dobré postavení, ve skupině nových členských zemí EU je na lepší pozici pouze Slovinsko (27.).

Ukazatel transferu technologií je dán výší zahraničních investic v dané zemi a mírou přejímání zahraničních technologií (licencí). Je určován jen u zemí, které vykazují méně než 15 přihlášek patentů u Úřadu pro patenty a ochranné známky USA (USPTO). Ze sledovaných zemí je tento ukazatel stanoven pro Řecko a nové členské země EU, Česko je v této skupině zemí výrazně nejlepší (2. místo mezi 117 zeměmi), toto postavení svědčí o zájmu investorů a o dobré připravenosti přejímat zahraniční know-how, nikoliv o vlastní schopnosti nové znalosti vytvářet.

Tab. IV.3.4 Index růstu konkurenceschopnosti (GCI) a jeho srovnání s globálním indexem konkurenceschopnosti (Global CI) v roce 2005 (pořadí v souboru 117 zemí)

	GCI	Global CI
Finsko	1	2
Dánsko	4	3
Francie	30	12
Německo	15	6
Nizozemsko	11	11
Rakousko	21	15
Řecko	46	47
Spojené království	13	9
Česko	38	29
Maďarsko	39	35
Polsko	51	43
Slovensko	41	36
Slovinsko	32	30
USA	2	1
Japonsko	12	10

Globální index konkurenceschopnosti (Global CI) je výsledkem snahy o posouzení konkurenceschopnosti zemí při postupující ekonomické globalizaci, kdy je třeba provádět složitější analýzy a sestavovat výsledný index z více komponent (dílčích indexů) než je tomu v případě dosud používaného indexu růstu konkurenceschopnosti (GCI).

Globální index konkurenceschopnosti je založen na devíti tzv. „pilířích“: (1) instituce, (2) infrastruktura, (3) makroekonomika, (4) zdraví a primární vzdělávání, (5) vyšší vzdělávání, (6) výkonnost trhu, (7) technologická připravenost, (8) produkční vyspělost a (9) inovace. Relativní význam pilířů pro zvyšování konkurenceschopnosti závisí na stupni rozvinutosti země, pilíře 1–4 hrají hlavní roli v méně rozvinutých ekonomikách, pilíře 5–7 ovlivňují významně konkurenceschopnost ekonomik založených převážně na výkonnosti a konečně pilíře 8 a 9 jsou zásadní pro růst konkurenceschopnosti ekonomik založených na inovacích. Česko je v tomto dělení řazeno do přechodové fáze mezi druhou a třetí skupinou, z nových členských států EU je v této skupině ještě Slovinsko a Maďarsko.

V hodnocení podle globálního indexu konkurenceschopnosti (Global CI) se na čelní pozici střídají USA s Finskem, ve skupině sledovaných zemí se výrazně zlepšuje postavení Francie a Německa. Ve srovnání s hodnocením podle indexu růstu konkurenceschopnosti (GCI) je výrazně lepší i umístění Česka, které je z nových členských států EU nejlepší. Dobré postavení Česka je způsobeno hlavně příznivými hodnotami pilířů 2, 4, 5, 7, 8 a 9 (26–29. místo mezi 117 hodnocenými zeměmi), slabšího umístění (39.) je dosaženo pro pilíře 6 (výkonnost trhu), velmi slabá je pozice pro pilíř 1 (instituce, 52. místo) a pilíř 3 (makroekonomika, 49. místo).

IV.4 Konkurenceschopnost podle The World Competitiveness Yearbook 2006 švýcarského institutu IMD

Švýcarský Mezinárodní ústav pro rozvoj managementu (IMD) hodnotil konkurenceschopnost 61 ekonomik (53 zemí a 8 regionů) podle více než tři sta kritérií uspořádaných do čtyř bloků: ekonomická výkonnost – 77 kritérií; efektivnost vládnutí (státní správy) – 72 kritérií; výkonnost podnikání – 68 kritérií; infrastruktura – 95 kritérií. V porovnání s hodnocením konkurenceschopnosti pro Světové ekonomické fórum používá švýcarský institut IMD více kvantitativních kritérií (tvrdých statistických dat), podíl měkkých dat (expertní panely, ankety) je třetinový.

Infrastruktura je rozdělena do pěti podskupin: základní infrastruktura; technologická infrastruktura; vědecká infrastruktura; zdraví a životní prostředí; vzdělávání.

Infrastruktura vědy se hodnotí 22 kritérii (17 kvantitativních; 5 anketních otázek); technologická infrastruktura 20 kritérii (13 kvantitativních; 7 anketních otázek). Další informace lze nalézt na adrese www.imd.ch/wcc.

Institut spolupracuje na přípravě publikace s 58 zahraničními výzkumnými pracovišti, v Česku je jeho partnerem CERGE-EI – společné pracoviště UK Praha a Národohospodářského ústavu AV ČR.

Tab. V.4.1 Souhrnná konkurenceschopnost (pořadí ve skupině 61 ekonomik¹)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Finsko	5	3	3	8	6	10
Dánsko	15	6	5	7	7	5
Francie	25	25	23	30	30	35
Německo	13	17	20	21	23	26
Nizozemsko	6	4	13	15	13	15
Rakousko	14	15	14	13	17	13
Řecko	31	36	42	44	50	42
Spojené království	17	16	19	22	22	21
Česko	35	32	35	43	36	31
Maďarsko	30	30	34	42	37	41
Polsko	47	45	55	57	57	58
Slovensko	41	38	46	40	40	39
Slovinsko	38	35	40	45	52	45
USA	1	1	1	1	1	1
Japonsko	23	27	25	23	21	17

1) 61 národních a regionálních ekonomik bylo hodnoceno jen v roce 2006, v předcházejících letech byly počty nižší.

Komentář:

IMD dochází k poněkud jiným výsledkům – jinému pořadí konkurenceschopnosti zemí – než experti pro zasedání Světového ekonomického fóra. Na prvním místě jsou ve všech šesti hodnocených letech USA. Finsko se ve všech hodnocených letech umístilo v první desítce – v roce 2002 a 2003 na třetím místě, s výjimkou roku 2005 (6. místo) pak Finsko mírně ztrácí (10. místo v roce 2006).

Sledované nové členské země EU vykazují mírně odlišná pořadí oproti hodnocení pro Světové ekonomické fórum, podstatně horší je pozice Slovinska, které je z pěti sledovaných nových členských zemí až čtvrté (před Polskem). Nejlepší umístění z těchto států má Česko (31. místo), od vstupu do EU v roce 2004 se jeho pozice poměrně rychle zlepšuje (zlepšení o 12 míst).